

Nieuws van Toen en Nu / 28

Vergeetgeschiedenis

Op 4 juni was het dertig jaar geleden dat de demonstraties van Chinese studenten en arbeiders op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking in bloed werden gesmoord. Geweervuur en tanks doden honderden demonstranten. Wat oudere lezers herinneren zich ongetwijfeld nog het filmpje met een demonstrant die met doodsverachting een rijtje tanks probeert tegen houden. Jonge Chinezen weten vandaag de dag weinig tot niets over wat er toen gebeurde. Dankzij de Chinese overheid die veel ervaring heeft met 'vergeetgeschiedenis'.

Geschiedenis is overal. Kijk maar om je heen, Volg de nieuwsberichten. Je snapt er weinig van als je niet weet 'hoe het allemaal zo gekomen is'. Geschiedenis is ook van iedereen. Ieder kan er zijn of haar eigen verhaal van maken. De Chinese regering doet dat door gebeurtenissen uit het collectieve geheugen te wissen. Chinezen die op internet informatie over de vierde juni zoeken, lopen tegen geblokkeerde sites aan en riskeren te worden gearresteerd.

In Rusland groeit momenteel de populariteit van Jozef Stalin die dertig jaar lang het land met harde hand bestuurde en miljoenen Russen de dood injoeg. De herinnering aan 'vader Stalin' focust zich nu vooral op zijn rol bij het verslaan van nazi-Duitsland. Zijn betrokkenheid bij de executies van honderdduizenden 'reactionairen' wordt voor het gemak 'vergeten'.

Ook ons land is niet vrij van 'vergeetgeschiedenis'. Er zijn middelbare scholen waar geschiedenisdocenten niet over de verschrikkingen van de Holocaust durven spreken. Er zijn jongeren die er van overtuigd zijn dat de CIA achter de aanslag op de Twin Towers in New York zat. Toen een aantal jaren geleden een oud-militair vertelde dat er bij de 'politioenele acties' in Nederlands-Indië door Nederlandse soldaten oorlogsmisdaden waren gepleegd, was het land te klein, want 'dat doen onze jongens niet'. Vergeetgeschiedenis...

Standbeeld van Coen op de markt van Hoorn (Historiek/Gerard)

De rol van Nederlandse kooplieden bij de slavenhandel is jarenlang toegedekt. Jan Pieterszoon Coen kreeg een standbeeld en gaf zijn naam aan een tunnel. Dat hij verantwoordelijk was voor de moord op 15.000 bewoners van de Banda-eilanden in Nederlands-Indië was ook onderdeel van onze 'vergeetgeschiedenis'.

Recent gaf onze minister van Onderwijs opdracht de Canon van de Nederlandse geschiedenis weer eens kritisch te bekijken. Zij wil dat er meer aandacht komt voor 'ongemakkelijke' bladzijden uit onze geschiedenis. Ook wil ze dat de rol van vrouwen uit het vergeetboek wordt gehaald. Het is minder opmerkelijk dan het misschien lijkt. Elke generatie herschrijft de geschiedenis. Want ook al staan de feiten vast, hoe je ze interpreteert en waardeert, dat wil in de loop van de tijd nog al eens veranderen. Benieuwd of ook de Canons van Rijssen en Holten binnenkort ook op de schop gaan...

Floor Looy / juni 2019